

ANTIKORUPCINIO ELGESIO STANDARTAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Antikorupcinio elgesio standarte (toliau – Standartas) pateikiami Valstybinės mokesčių inspekcijos (toliau – VMI) valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis (toliau – darbuotojai), pagrindiniai skaidrios veiklos standartai, kuriais siekiama užtikrinti sąžiningumą, atsakingumą, korupcijos netoleravimą, taip pat aprašomi pavyzdiniai galimos korupcinio pobūdžio rizikos atvejai bei VMI valstybės tarnautojų ir darbuotojų veiksmai, su jais susidūrus.

2. Standartu vadovaujasi VMI valstybės tarnautojai ir darbuotojai.

3. Standarte vartojamos sąvokos:

3.1. **Diskreditavimas** – veika (veikimas ar neveikimas), kuri kenkia Valstybinės mokesčių inspekcijos autoritetui, griaua pasitikėjimą ja ir ją kompromituoja.

3.2. **Privatus gyvenimas** – asmens pažiūros, įsitikinimai, gyvenimo būdas, įpročiai, taip pat ryšiai su kitais asmenimis ir elgesys virtualioje erdvėje.

3.3. **Tarptautinis protokolas** – taisyklės, būdingos konkrečiai valstybei ir susijusios su toje valstybėje organizuojamų oficialių renginių, valstybinių iškilmių, kuriuose dalyvauja aukščiausi valstybės ir vyriausybės asmenys, ceremonialu, kurio valstybė ir jos atstovai laikosi, norėdami parodyti pagarbą kitai valstybei ir jos atstovams, kartu išlaikydami savo valstybės prestižą ir nacionalinį orumą.

3.4. **Tradicija** – istoriškai susiklostančių ir žmonių įvairiose bendrijose (visuomenėje, socialinėse grupėse) įsitvirtinančių kultūros formų (papročių, apeigų, vaizdinių, idėjų, simbolių, socialinių normų ir vertybių, religinių tikėjimų, mąstysenos, elgsenos ir kitų) išsaugojimas, perdavimas iš kartos į kartą.

3.5. Kitos Standarte vartojamos sąvokos atitinka sąvokas, apibrėžtas Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatyme, Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatyme, Lietuvos Respublikos lobistinės veiklos įstatyme.

II SKYRIUS DOVANOS IR NETEISĖTAS ATLYGIS

4. Gautų dovanų priėmimo, perdavimo, įvertinimo ir saugojimo bei veiksmų, gavus neteisėtą atlygį, tvarka reglamentuota Valstybinės mokesčių inspekcijos valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, gautų dovanų priėmimo, perdavimo, įvertinimo ir saugojimo bei veiksmų, gavus neteisėtą atlygį, tvarkos apraše, patvirtintame Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2018 m. sausio 23 d. įsakymu Nr. V-32 „Dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, gautų dovanų priėmimo, perdavimo, įvertinimo ir saugojimo bei veiksmų, gavus neteisėtą atlygį, tvarkos aprašo patvirtinimo“.

5. Gautų dovanų įvertinimą atlieka nuolatinės dovanų vertinimo komisijos:

5.1. Valstybinėje mokesčių inspekcijoje prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – VMI prie FM) – Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos nuolatinę valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartį, gautų dovanų vertinimo komisija, sudaryta Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2018 m. liepos 13 d. įsakymu Nr. V-359 „Dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos nuolatinės valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, gautų dovanų vertinimo komisijos sudarymo“;

5.2. apskričių valstybinėse mokesčių inspekcijose (toliau – AVMI) – dovanų vertinimo komisijos, patvirtintos AVMI viršininkų įsakymais.

6. VMI valstybės tarnautojų ir darbuotojų elgesio bei galimų situacijų, susijusių su gaunamomis dovanomis ar neteisėtu atlygiu, pavyzdžiai pateikti Standarto 1 priede.

III SKYRIUS VIEŠŲJŲ IR PRIVAČIŲ INTERESŲ DERINIMAS

7. Asmenų, atsakingų už interesų konfliktų prevencijos įgyvendinimą VMI, funkcijos, teisės ir pareigos, VMI valstybės tarnautojų ir darbuotojų pareigos interesų deklaravimo, nusišalinimo bei konflikto srityse reglamentuotos Viešųjų ir privačių interesų derinimo Valstybinėje mokesčių inspekcijoje tvarkos apraše, patvirtintame Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2018 m. birželio 5 d. įsakymu Nr. V-293 „Dėl Viešųjų ir privačių interesų derinimo Valstybinėje mokesčių inspekcijoje tvarkos aprašo patvirtinimo“.

8. Privačių interesų deklaravimo stebėseną ir interesų konflikto prevenciją VMI vykdo atitikties pareigūnai:

8.1. VMI prie FM atitikties pareigūnas, paskirtas Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2011 m. balandžio 6 d. įsakymu Nr. V-110 „Dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos atitikties pareigūno paskyrimo“;

8.2. AVMI atitikties pareigūnai, paskirti AVMI viršininkų įsakymais.

9. Privačių interesų deklaracijas privalo pateikti tie VMI valstybės tarnautojai ir darbuotojai, kurių pareigos nurodytos VMI prie FM ir AVMI viršininkų įsakymais patvirtintuose sąrašuose:

9.1. sąrašas pareigų, kurias VMI prie FM einantys valstybės tarnautojai ir darbuotojai privalo deklaruoti privačius interesus privačių interesų deklaracijose, patvirtintas Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2016 m. gruodžio 12 d. įsakymu Nr. V-695 „Dėl privačių interesų deklaravimo“;

9.2. sąrašai pareigų, kurias AVMI einantys valstybės tarnautojai ir darbuotojai privalo deklaruoti privačius interesus privačių interesų deklaracijose, patvirtinti AVMI viršininkų įsakymais.

10. VMI valstybės tarnautojų ir darbuotojų, organizuojančių ir atliekančių veiksmus, susijusius su viešaisiais pirkimais (VMI prie FM arba AVMI viršininko įsakymais sudarytų viešojo pirkimo komisijų narių, pirkimų organizatorių, pirkimų iniciatorių, pirkimų procedūrose dalyvaujančių ekspertų), pareigos dėl privačių interesų deklaravimo bei nusišalinimo reglamentuotos Viešųjų pirkimų inicijavimo ir organizavimo bei pirkimo sutarčių vykdymo priežiūros tvarkos apraše, patvirtintame Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2019 m. balandžio 19 d. įsakymu Nr. V-179 „Dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viešųjų pirkimų organizavimo ir atlikimo“.

11. VMI valstybės tarnautojų ir darbuotojų elgesio bei galimų situacijų, susijusių su privačių interesų deklaravimu ir nusišalinimu, pavyzdžiai pateikti Standarto 2 priede.

IV SKYRIUS NETEISĖTAS POVEIKIS

12. VMI valstybės tarnautojų ir darbuotojų veiksmai jiems taikyto neteisėto poveikio atvejais ir gautos informacijos apie neteisėtą poveikį nagrinėjimo tvarka reglamentuota Valstybinės mokesčių inspekcijos valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, pranešimų dėl taikyto neteisėto poveikio nagrinėjimo taisyklėse, patvirtintose Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2013 m. gegužės 20 d. įsakymu Nr. V-190 „Dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, pranešimų dėl taikyto neteisėto poveikio nagrinėjimo taisyklių patvirtinimo“.

13. Informavimo apie susitikimus su privačių interesų turinčiais asmenimis, politikų kreipimasis ir Valstybinėje mokesčių inspekcijoje dirbančio asmens atžvilgiu vykdytą lobistinę veiklą forma, patvirtinta Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2017 m. gruodžio 27 d. įsakymu Nr. VA-125 „Dėl informavimo apie susitikimus su privačių interesų turinčiais asmenimis, politikų kreipimasis ir Valstybinėje mokesčių inspekcijoje dirbančio asmens atžvilgiu vykdytą lobistinę veiklą“.

14. VMI valstybės tarnautojams ir darbuotojams rekomenduojamo elgesio ir informavimo apie išvykimus į užsienio valstybes, nepriklausančias Šiaurės Atlanto Sutarties Organizacijai, Europos Sąjungos ar Šengeno erdvės valstybėms, tvarka reglamentuota Išvykimų į užsienio valstybes taisyklėse, patvirtintose Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2022 m. birželio 27 d. įsakymu Nr. V-306 „Dėl Išvykimų į užsienio valstybes taisyklių patvirtinimo“.

15. VMI valstybės tarnautojų ir darbuotojų elgesio bei galimų situacijų, susijusių su neteisėtu poveikiu, darbuotojų atžvilgiu vykdomos lobistinės veiklos, politikų ar kitų, privačių interesų turinčių asmenų įtakos bei galimomis žvalgybinių grėsmių rizikomis, pavyzdžiai pateikti Standarto 3 priede.

V SKYRIUS

TARPUSAVIO SANTYKIAI DARBO METU IR ELGESYS NEDARBO METU

16. VMI valstybės tarnautojų ir darbuotojų elgesio bei galimų situacijų, susijusių su bendravimu socialiniuose tinkluose, viešąja komunikacija, tarpusavio santykiais darbo metu bei elgesio nedarbo metu, pavyzdžiai pateikti Standarto 4 priede.

VI SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

17. Už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą yra atsakingas VMI prie FM Vidaus saugumo skyrius, kuris konsultuoja VMI valstybės tarnautojus ir (ar) darbuotojus VMI veiklos srityje kylančiais antikorpucinio elgesio klausimais, prireikus, pagal kompetenciją ir poreikį taiko korupcijai atsparios aplinkos kūrimo priemones ir kitas teisės aktuose numatytas prevencines ir (arba) poveikio priemones.

18. VMI valstybės tarnautojų ir darbuotojų veiksmai ar neveikimas, kuriais nusižengiama Standarto nuostatomis ir kurie turi tarnybinio nusižengimo, darbo pareigų pažeidimo požymių, yra tiriami ir atsakomybė už juos taikoma šiuos pažeidimus ir jų tyrimą nustatančių teisės aktų numatyta tvarka.

DOVANŲ IR NETEISĖTO ATLYGIO PAVYZDŽIAI

1 situacija.

Valstybinės mokesčių inspekcijos (toliau – VMI) valstybės tarnautojas arba darbuotojas, dirbantis pagal darbo sutartį (toliau – darbuotojas), aptarnaujantis mokesčių mokėtojus, paprašo mokesčių mokėtojo pateikti papildomus dokumentus. Mokesčių mokėtojas atneša trūkstantis dokumentus ir kartu palieka saldinių dėžutę (šokoladą). Ar darbuotojas gali priimti saldinių dėžutę (šokoladą)?

Negali. VMI taikoma „nulinė dovanų politika“ bei vadovaujamas Valstybinės mokesčių inspekcijos etikos kodekso principais, todėl VMI valstybės tarnautojai ir darbuotojai, vykdydami jiems pavestas funkcijas, gauna darbo užmokestį ir jokio papildomo atlygio nepriima.

VMI valstybės tarnautojas arba darbuotojas privalo paaiškinti tokius daiktus siūlančiam asmeniui, kad jų priėmimas gali būti vertinamas kaip Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo pažeidimas, bei paraginti neteikti, atsiimti siūlomus daiktus.

Jei mokesčių mokėtojas paliko saldinių dėžutę (šokoladą) ir pasišalino, VMI valstybės tarnautojas ar darbuotojas privalo nedelsdamas, bet ne vėliau kaip kitą darbo dieną inicijuoti neteisėto atlygio grąžinimą mokesčių mokėtojui. Mokesčių mokėtojas gali būti kviečiamas telefonu, elektroniniu paštu ar kitais būdais (jei žinomi kontaktiniai duomenys) per vieną darbo dieną atvykti ir atsiimti paliktus daiktus.

2 situacija.

VMI valstybės tarnautojas arba darbuotojas priima siuntą. Atidarius siuntą, paaiškėja, kad joje yra sveikinimas švenčių proga ir saldinių dėžutė (saldumynai). Ar gali valstybės tarnautojas (arba) darbuotojas pasilikti saldinius?

Negali. VMI valstybės tarnautojas ar darbuotojas privalo nedelsdamas, bet ne vėliau kaip kitą darbo dieną inicijuoti neteisėto atlygio grąžinimą siuntėjui. Siuntėjas gali būti kviečiamas telefonu, elektroniniu paštu ar kitais būdais (jei žinomi kontaktiniai duomenys) per vieną dieną atvykti ir atsiimti atsiųstus daiktus arba neteisėtas atlygis grąžinamas siuntėjui paštu, raštu informuojant, kad VMI taikoma „nulinė dovanų politika“ bei vadovaujamas Valstybinės mokesčių inspekcijos etikos kodekso principais, todėl VMI valstybės tarnautojai ir darbuotojai, vykdydami jiems pavestas funkcijas, gauna darbo užmokestį ir jokio papildomo atlygio nepriima.

3 situacija.

Ar gali VMI valstybės tarnautojas arba darbuotojas priimti dovaną, kurią švenčių proga įteikia paslaugų teikėjas (pavyzdžiui, VMI transporto priemonių remonto paslaugas atliekanti įmonė)?

Negali. VMI taikoma „nulinė dovanų politika“ bei vadovaujamas Valstybinės mokesčių inspekcijos etikos kodekso principais, todėl VMI valstybės tarnautojai ir darbuotojai privalo elgtis nepriekaištingai, būti nepaperkami, nepriimti dovanų, pinigų, paslaugų, išskirtinių lengvatų ar nuolaidų, išskyrus teisės aktų nustatytas išimtis.

VMI valstybės tarnautojas arba darbuotojas privalo paaiškinti dovaną siūlančiam asmeniui, kad tokios dovanos priėmimas gali būti vertinamas kaip Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo pažeidimas, bei paraginti neteikti, atsiimti siūlomus daiktus.

4 situacija.

VMI struktūrinio padalinio vadovas su kitais bendradarbiais pasveikina VMI valstybės tarnautoją arba darbuotoją gimtadienio proga ir įteikia gėlių puokštę bei tortą. Ar gali valstybės

tarnautojas arba darbuotojas priimti dovanojamas gėles, o tortu pasivaišinti kartu su bendradarbiais?

Gali, jei toks sveikinimas asmeninių švenčių proga atitinka įprastus, nusistovėjusius santykius su bendradarbiais.

5 situacija.

Bendradarbiai nori pasveikinti naujai paskirtą VMI struktūrinio padalinio vadovą ir įteikia jam už surinktus asmeninius pinigus nupirktą dovaną – dovanų kuponą į SPA centrą. Ar gali struktūrinio padalinio vadovas iš bendradarbių priimti dovanų kuponą į SPA centrą?

Negali. VMI struktūrinio padalinio vadovas, gaudamas dovanas iš savo pavaldinių, o vėliau priimdamas sprendimus jų atžvilgiu, gali patekti į interesų konflikto situaciją.

VMI struktūrinio padalinio vadovas turėtų vengti tokių situacijų, kai gaunamos dovanos, kurios neatitinka įprastų, nusistovėjusių santykių su bendradarbiais, verslo santykių, tarptautinio protokolo reikalavimų, įprasto vaišingumo.

Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo 13 straipsnio 1 dalyje nustatyta, jog deklaruojančiam asmeniui ar jam artimam asmeniui draudžiama priimti dovanas ar paslaugas, jeigu tai susiję su deklaruojančio asmens tarnybine padėtimi ar tarnybinėmis pareigomis.

6 situacija.

VMI valstybės tarnautojus, kurie atlieka mokesčių mokėtojo kontrolės veiksmus (operatyvų patikrinimą), tikrinamos įmonės vadovas pakviečia vakarienės į restoraną. Ar gali VMI valstybės tarnautojai priimti kvietimą vakarienės restorane?

Negali. VMI taikoma „nulinė dovanų politika“ bei vadovaujamosi Valstybinės mokesčių inspekcijos etikos kodekso principais, todėl VMI valstybės tarnautojai privalo elgtis nepriekaištingai, būti nepaperkami, nepriimti dovanų, pinigų, paslaugų, išskirtinių lengvatų ar nuolaidų, išskyrus teisės aktų nustatytas išimtis.

Reikia vengti išskirtinio vaišingumo dalykinių susitikimų, derybų metu ar atliekant su darbu susijusius veiksmus kitoje įmonėje ar įstaigoje (patikrinimų metu).

7 situacija.

VMI valstybės tarnautojui atliekant mokesčių mokėtojo kontrolės veiksmus (operatyvų patikrinimą), tikrinamos įmonės vadovas bandė įteikti prekių, kuriomis prekiauja tikrinama įmonė, rinkinį. VMI valstybės tarnautojas atsisakė priimti prekių rinkinį. Ar privalo VMI valstybės tarnautojas informuoti apie tikrinamos įmonės vadovo veiksmus?

Privalo. Jeigu VMI valstybės tarnautojui siūlomas, žadamas duoti, duodamas neteisėtas atlygis atitinka kyšio, kaip tai suprantama pagal Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 230 straipsnio 4 dalį, požymius arba provokuojama jį priimti, VMI valstybės tarnautojas privalo perspėti tokį neteisėtą atlygį siūlantį, žadantį ar davusį asmenį apie jo daromą korupcinio pobūdžio nusikalstamą veiką, galimas pasekmes (galimą ikiteisminį tyrimą, baudžiamąją atsakomybę) ir pareikalauti nedelsiant nutraukti tokius veiksmus. VMI valstybės tarnautojas turi aiškiai pasakyti ir savo elgesiu parodyti, kad netoleruoja korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos, ir neprovokuoti asmens duoti neteisėto atlygio (kyšio).

Apie mokesčių mokėtojo daromą korupcinio pobūdžio nusikalstamą veiką VMI valstybės tarnautojas privalo nedelsdamas bet kokia forma (raštu, žodžiu) informuoti savo tiesioginį vadovą ir Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – VMI prie FM) Vidaus saugumo skyrių arba apskrities valstybinės mokesčių inspekcijos (toliau – AVMI) asmenį, atsakingą už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą.

8 situacija.

VMI viešojo pirkimo komisijos nariams viešąjį pirkimą laimėjusios įmonės atstovas pateikė nuolaidų korteles, kuriomis VMI valstybės tarnautojai arba darbuotojai gali naudotis, gaudami nuolaidas degalams asmeniniams automobiliams. Ar gali VMI valstybės arba darbuotojai priimti nuolaidų korteles?

Negali. Tokiomis nuolaidų kortelėmis siekiama atsidėkoti už palankų sprendimą po viešojo pirkimo laimėtojo paskelbimo. Viešojo pirkimo komisijos pirmininkas (nariai) privalo atsisakyti priimti nuolaidų korteles. VMI valstybės tarnautojas arba darbuotojas privalo paaiškinti, kad

nuolaidų kortelių priėmimas gali būti vertinamas kaip teisės aktų pažeidimas, bei paraginti jų neteikti ir atsiimti siūlomas korteles.

9 situacija.

VMI struktūrinis padalinys persikėlė į naujas patalpas. Iškilmingo minėjimo metu savivaldybės deleguotas asmuo VMI struktūrinio padalinio kolektyvui įteikė paveikslą. Ar gali VMI struktūrinio padalinio vadovas priimti tokią dovaną?

Gali. Paveikslas įteiktas oficialaus renginio metu VMI struktūrinio padalinio kolektyvui.

Struktūrinio padalinio vadovas, priėmęs dovaną, privalo ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo dovanojimo fakto dienos apie tai raštu ar elektroniniu paštu informuoti VMI prie FM arba AVMI dovanų vertinimo komisiją. Dovanos gavimo faktas užfiksuojamas Gautų dovanų registre, vadovaujantis Valstybinės mokesčių inspekcijos valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, gautų dovanų priėmimo, perdavimo, įvertinimo ir saugojimo bei veiksmų, gavus neteisėtą atlygį, tvarkos aprašo, patvirtinto Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2018 m. sausio 23 d. įsakymu Nr. V-32 „Dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, gautų dovanų priėmimo, perdavimo, įvertinimo ir saugojimo bei veiksmų, gavus neteisėtą atlygį, tvarkos aprašo patvirtinimo“, nustatyta tvarka.

10 situacija.

Mokesčių mokėtojas VMI valstybės tarnautojui, kuris rengia mokesčių mokėtojų administracinio nusižengimo protokolą už laiku nepateiktą deklaraciją, pasiūlo 50 eurų už tai, kad VMI valstybės tarnautojas nerašytų protokolo. Kaip turėtų elgtis VMI valstybės tarnautojas, jei siūlomų pinigų nepaėmė? Ar privalo apie įvykį informuoti asmenis, atsakingus už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą?

Privalo. VMI valstybės tarnautojas turi aiškiai pasakyti ir savo elgesiu parodyti, kad netoleruoja korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos, ir neprovokuoti asmens duoti neteisėto atlygio (kyšio). VMI valstybės tarnautojas turi paaiškinti, kad jis apie siūlomą kyšį privalės pranešti Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybai, prokuratūrai ar kitai teisėsaugos institucijai ir VMI prie FM Vidaus saugumo skyriui arba AVMI asmeniui, atsakingam už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą.

Apie mokesčių mokėtojo bandymą įteikti kyšį (pinigus) VMI valstybės tarnautojas privalo nedelsdamas bet kokia forma (raštu, žodžiu) informuoti savo tiesioginį vadovą ir VMI prie FM Vidaus saugumo skyrių arba AVMI asmenį, atsakingą už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą.

11 situacija.

VMI valstybės tarnautojas, priėmęs iš mokesčių mokėto prašomus dokumentus, tarp pateiktų dokumentų rado įdėtą voką su pinigais. Kaip turėtų elgtis VMI valstybės tarnautojas, radęs voką su pinigais? Ar privalo apie įvykį informuoti VMI prie FM Vidaus saugumo skyrių?

Privalo. Voką su pinigais radęs, VMI valstybės tarnautojas privalo nedelsdamas bet kokia forma (raštu, žodžiu) informuoti savo tiesioginį vadovą ir VMI prie FM Vidaus saugumo skyrių arba AVMI asmenį, atsakingą už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą.

12 situacija.

Ar gali mokesčių mokėtojas padėkoti VMI valstybės tarnautojui arba darbuotojui už gerai atliktą darbą?

Gali. Jei mokesčių mokėtojas nori padėkoti VMI valstybės tarnautojams arba darbuotojams už gerai atliktą darbą, jam gali būti pasiūloma:

- pateikti savo nuomonę internetinėje apklausoje apie paslaugų ir aptarnavimo kokybę VMI (VMI interneto svetainės skiltyje „Apklaustos“);
- pateikti padėką raštu elektroniniu paštu vmi@vmi.lt arba per Valstybinės mokesčių inspekcijos portalo e. VMI autorizuotų elektroninių paslaugų sritį Mano VMI;
- parašyti padėką raštu Pasiūlymų, atsiliepiamų ir pageidavimų knygoje.

13 situacija.

VMI valstybės tarnautojai arba darbuotojai dalyvauja kitos institucijos organizuojamame pasitarime su įvairių institucijų atstovais. Susitikimo metu dalyviai vaišinami kava, arbata, saldumynais. Ar gali VMI valstybės tarnautojai darbuotojai arba darbuotojai priimti pasitarimo organizatorių vaišes?

Gali. VMI valstybės tarnautojai arba darbuotojai pasitarime dalyvauja dėl savo einamų pareigų. Pasitarimo organizatorių vaišės: kava, arbata, saldumynai, atitinka įprasto vaišingumo, nusistovėjusių santykių, tarptautinio protokolo reikalavimus.

14 situacija.

VMI kartu su projekto partneriais vykdo Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšomis finansuojamą projektą. Šiame projekte dalyvaujantys VMI valstybės tarnautojai arba darbuotojai gavo kvietimą papietauti su projekte dalyvaujančiais verslo atstovais ir aptarti vykdomą projektą. Ar gali VMI valstybės tarnautojai arba darbuotojai priimti kvietimą?

Gali susitikti, bet už pietus VMI valstybės tarnautojai arba darbuotojai turi susimokėti patys. Šiuo atveju jie yra kviečiami dėl savo einamų pareigų, susitikimo (pietų) metu bus aptariami aktualūs projekto klausimai. Jei VMI valstybės tarnautojai arba darbuotojai priimtų dovaną iš verslo atstovų (leistų sumokėti už jų pietus), sukeltų abejonių dėl galimo šališkumo, ateityje priimant sprendimus VMI.

15 situacija.

VMI valstybės tarnautojas arba darbuotojas dalyvauja konferencijoje, kurioje jis atstovauja savo institucijai. Konferencijai pasibaigus, jis kviečiamas į neoficialią, renginio organizatorių apmokamą vakarienę, kuri neįtraukta į renginio programą. Ar gali VMI valstybės tarnautojas arba darbuotojas dalyvauti vakarieneje?

Gali. Vakarieneje VMI valstybės tarnautojas arba darbuotojas dalyvauti gali, bet už vakarienę turi susimokėti pats. VMI valstybės tarnautojas arba darbuotojas į renginį kviečiamas dėl einamų tarnybinių pareigų, bet vakarieneje dalyvaus kaip privatus asmuo.

16 situacija.

Miesto sporto komanda, apsilankiusi VMI struktūriniame padalinyje, po oficialaus susitikimo su VMI valstybės tarnautojais ir darbuotojais nori padovanoti kvietimus (metinius abonementus) į komandos sporto renginius (rungtynes). Ar gali VMI valstybės tarnautojai arba darbuotojai priimti kvietimus?

Negali. VMI valstybės tarnautojai arba darbuotojai turėtų atsisakyti priimti siūlomus kvietimus, informuodami, kad VMI taikoma „nulinė dovanų politika“ bei vadovaujamosi Valstybinės mokesčių inspekcijos etikos kodekso principais, todėl VMI valstybės tarnautojai ir darbuotojai nepriima dovanų, paslaugų, išskirtinių lengvatų ar nuolaidų, išskyrus teisės aktų nustatytas išimtis.

17 situacija.

VMI bendroju elektroniniu paštu pateiktas įmonės pasiūlymas taikyti nuolaidas tik VMI valstybės tarnautojams arba darbuotojams, pasinaudojusiems šios įmonės paslaugomis. Ar galima priimti tokį pasiūlymą ir informuoti VMI darbuotojus apie galimybę pasinaudoti nuolaidomis įmonės teikiamoms paslaugoms?

Negalima. Pasiūlymą pateikusiai įmonei privaloma atsakyti, mandagiai padėkoti ir informuoti apie VMI taikomą „nulinę dovanų politiką“, kuri neleidžia priimti tokių išskirtinai VMI darbuotojams teikiamų nuolaidų jų teikiamoms paslaugoms.

18 situacija.

VMI bendro naudojimo patalpose (koridoriuje) VMI valstybės tarnautojas arba darbuotojas palieka reklaminių skrajučių apie įmonėje A vykstančias akcijas. Ar galima VMI patalpose laikyti įmonių reklaminių atributiką?

Negalima. Reklaminių skrajučių (ar kitos reklaminės atributikos) platinimas VMI patalpose gali sudaryti įspūdį ar nuomonę VMI besilankantiems mokesčių mokėtojams, kad VMI proteguoja įmonę A, siekia tokiai įmonei naudoti, atlikdama atitinkamus veiksmus, įmonės atžvilgiu bus šališka ir pan. Reklaminių atributiką draudžiama platinti VMI patalpose.

VIEŠŲJŲ IR PRIVAČIŲ INTERESŲ DERINIMO PAVYZDŽIAI

1 situacija.

Valstybinės mokesčių inspekcijos (toliau – VMI) valstybės tarnautojo sutuoktinis pakeitė darbo vietą. Ar privalo valstybės tarnautojas pateikti (patikslinti) informaciją Privačių interesų deklaracijoje, kurios forma patvirtinta Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos 2020 m. gruodžio 30 d. sprendimu Nr. KS-176 „Dėl Privačių interesų deklaracijos formos bei jos pildymo, tikslinimo, papildymo ir pateikimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Privačių interesų deklaracija)?

Privalo. Valstybės tarnautojas nedelsdamas, bet ne vėliau kaip per 30 kalendorinių dienų privalo patikslinti Privačių interesų deklaraciją ir ją pateikti elektroninėmis priemonėmis per Privačių interesų registrą.

Valstybės tarnautojas ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo Privačių interesų deklaracijos patikslinimo elektroniniu paštu apie tai turi informuoti savo tiesioginį vadovą.

2 situacija.

VMI valstybės tarnautojas nusipirko automobilį, kurio vertė – 19 000 Eur. Ar valstybės tarnautojas privalo Privačių interesų deklaracijoje nurodyti automobilio įsigijimą?

Neprivalo. Sendorį dėl automobilio įsigijimo Privačių interesų deklaracijoje reikia deklaruoti, jeigu valstybės tarnautojui, atliekančiam tarnybines funkcijas, gali tekti dalyvauti, rengiant, svarstant ar priimant sprendimus, susijusius su šio sandorio šalimi (automobilio pardavėju).

3 situacija.

VMI valstybės tarnautojas yra pateikęs Privačių interesų deklaraciją dėl užimamų pareigų (valstybės tarnyba). Organizuojant viešąjį pirkimą, jis įtraukiamas į viešojo pirkimo komisiją. Ar valstybės tarnautojas privalo patikslinti deklaraciją dėl dalyvavimo viešojo pirkimo komisijos darbe?

Privalo. Viešojo pirkimo komisijos darbe valstybės tarnautojas galės dalyvauti tik tada, kai patikslins Privačių interesų deklaraciją ir papildomai nurodys pirkimo komisijos nario pareigas. Privačių interesų deklaracijoje reikia papildomai įterpti skiltį „Įstaiga, kurioje dalyvaujama pirkimų procedūrose“ ir nurodyti pareigas – „Pirkimo komisijos nariai“.

4 situacija.

VMI struktūrinis padalinys inicijuoja viešąjį pirkimą. Šio struktūrinio padalinio vadovas yra pateikęs Privačių interesų deklaraciją dėl užimamų pareigų. Ar struktūrinio padalinio vadovas privalo patikslinti deklaraciją dėl viešojo pirkimo inicijavimo?

Privalo. Pirkimą inicijuojančio struktūrinio padalinio vadovas yra pirkimo iniciatorius, kuriam nustatyta pareiga pateikti / patikslinti Privačių interesų deklaraciją ir papildomai nurodyti pirkimo iniciatoriaus pareigas. Privačių interesų deklaracijoje reikia papildomai įterpti skiltį „Įstaiga, kurioje dalyvaujama pirkimų procedūrose“ ir nurodyti pareigas – „Pirkimo iniciatorius“.

5 situacija.

VMI darbuotojas, dirbantis pagal darbo sutartį (toliau – darbuotojas), nėra teikęs Privačių interesų deklaracijos. Organizuojant viešąjį pirkimą, jis įtraukiamas į viešojo pirkimo komisiją. Ar darbuotojas privalo pateikti deklaraciją dėl dalyvavimo viešojo pirkimo komisijos darbe?

Privalo. Viešojo pirkimo komisijos darbe darbuotojas galės dalyvauti tik tada, kai pateiks Privačių interesų deklaraciją. Privačių interesų deklaracijoje reikia užpildyti skiltį „Įstaiga, kurioje dalyvaujama pirkimų procedūrose“ ir nurodyti pareigas – „Pirkimo komisijos nariai“.

6 situacija.

VMI valstybės tarnautojas arba darbuotojas, būdamas darbo grupės nariu, posėdžio metu sužino, kad vienas per posėdį nagrinėjamų klausimų yra susijęs su jo artimo asmens vykdoma veikla. Ar gali valstybės tarnautojas arba darbuotojas toliau dalyvauti darbo grupės posėdyje, jei darbo grupę informavo žodžiu, kad nedalyvaus balsavime dėl nagrinėjamo klausimo, kuris susijęs su jam artimu asmeniu.

Negali. VMI valstybės tarnautojas arba darbuotojas privalo aktyviais ir aiškiai išreikštais veiksmais nusišalinti nuo klausimo sprendimo:

- 1) apie nusišalinimą informuoti darbo grupę;
- 2) nedelsdamas palikti posėdžio vietą (negalima likti posėdyje ir dalyvauti kaip pasyviu nariu arba stebėtoju, negalima siūlyti išbraukti klausimo svarstymo iš darbotvarkės, už tai balsuoti ir toliau dalyvauti posėdyje);
- 3) apie nusišalinimą raštu per Valstybinės mokesčių inspekcijos darbo organizavimo ir dokumentų valdymo informacinę sistemą informuoti tiesioginį vadovą ir žiniai nukreipti VMI atitikties pareigūnui.

7 situacija.

Ar VMI valstybės tarnautojas privalo pateikti informaciją Privačių interesų deklaracijoje, kad dirba kitoje įmonėje vadovu ar finansininku?

Privalo. Privačių interesų deklaracijos skiltyje „Mano darbovietės“ turi būti nurodomos visos valstybės tarnautojo darbovietės ir pareigos (statusas), neatsižvelgiant į tai, ar dėl jų deklaruojančiajam gali kilti interesų konfliktas.

VMI valstybės tarnautojas, pradėjęs dirbti kitoje darbovietėje, nedelsdamas, bet ne vėliau kaip per 30 kalendorinių dienų turi patikslinti Privačių interesų deklaraciją ir ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo deklaracijos patikslinimo elektroniniu paštu apie tai informuoti savo tiesioginį vadovą.

8 situacija.

VMI valstybės tarnautojas vykdo individualią žemės ūkio veiklą (augina bites) bei savaitgaliais turgavietėje parduoda medų ir kitą ūkyje užaugintą produkciją. Ar gali VMI valstybės tarnautojas nedeklaruoti vykdomos žemės ūkio veiklos Privačių interesų deklaracijoje?

Gali, jei vykdoma žemės ūkio veikla jam nesukelia interesų konflikto, nesudaro prielaidų valstybės tarnybos panaudoti privačiais interesais, nediskredituoja valstybės tarnybos autoriteto, nekliudo tinkamai atlikti jo pareigybės aprašyme nustatytas funkcijas.

Valstybės tarnautojas, užsiimdamas individualia veikla, turi pats įvertinti, ar veikla, kuria jis užsiima, nesukelia jam interesų konflikto. Privačių interesų deklaracijoje deklaruojami tie ryšiai su juridiniais ar fiziniais asmenimis, kurie yra deklaruojančiojo asmens privatus interesas, t. y. jei, deklaruojančiajam asmeniui atliekant tarnybines pareigas, gali tekti dalyvauti, rengiant, svarstant ar priimant sprendimus, susijusius su nurodytina sandorio šalimi.

Privačių interesų deklaracijoje deklaruojami privatūs interesai, kurie egzistuoja ar gali atsirasti dėl jo, sutuoktinio, sugyventinio, partnerio ryšių su juridiniais ir fiziniais asmenimis, sudarius sandorį (per 12 mėnesių iki deklaracijos pateikimo dienos), kurio vertė didesnė negu 3 000 eurų, įskaitant individualios veiklos sandorius. Tokiu atveju deklaracijoje reikėtų nurodyti ryšius, atsiradusius, sudarius individualios veiklos sandorius (deklaracijoje „Ryšiai sudarius sandorius“).

NETEISĖTO POVEIKIO PAVYZDŽIAI

1 situacija.

Valstybinės mokesčių inspekcijos (toliau – VMI) valstybės tarnautojas, atliekantis mokesčių mokėtojo kontrolės veiksmus, buvo įžeidinėjamas bei žeminamas, patyrė psichologinį spaudimą priimti mokesčių mokėtojui palankų sprendimą. Ar reikia valstybės tarnautojui apie tai informuoti?

Reikia. Pagal Valstybinės mokesčių inspekcijos valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, pranešimų dėl taikyto neteisėto poveikio nagrinėjimo taisykles, patvirtintas Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2013 m. gegužės 20 d. įsakymu Nr. V-190 „Dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, pranešimų dėl taikyto neteisėto poveikio nagrinėjimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Taisyklės), VMI valstybės tarnautojas nedelsdamas žodžiu, elektroniniu paštu ar telefonu turi informuoti savo tiesioginį vadovą ir ne vėliau kaip kitą darbo dieną per Valstybinės mokesčių inspekcijos darbo organizavimo ir dokumentų valdymo informacinę sistemą (toliau – DODVS) pateikti Pranešimą dėl taikyto neteisėto poveikio, kurio forma yra Taisyklių priedas.

2 situacija.

Kaip turėtų elgtis VMI valstybės tarnautojas arba darbuotojas, dirbantis pagal darbo sutartį (toliau – darbuotojas), jei į VMI aptarnavimo padalinį atvykęs asmuo jį įžeidinėja, grasina žiniasklaida ir pan.? Ar reikia informuoti savo tiesioginį vadovą?

Reikia. VMI valstybės tarnautojas arba darbuotojas, susidūręs su veiksmais, kurie gali būti vertinami kaip neteisėtas poveikis, privalo informuoti tokius veiksmus atliekantį asmenį apie tai, jog šis jam taiko neteisėtą poveikį, ir pareikalauti nedelsiant tokius veiksmus nutraukti bei informuoti, jog, nenutraukus minėtų veiksmų, gali būti kreipiamasi į teisėsaugos institucijas.

Apie tokį įvykį VMI valstybės tarnautojas arba darbuotojas nedelsdamas turi informuoti savo tiesioginį vadovą ir ne vėliau kaip kitą darbo dieną per DODVS pateikti Pranešimą dėl taikyto neteisėto poveikio, kurio forma yra Taisyklių priedas.

Jei neteisėtą poveikį patyręs VMI valstybės tarnautojas arba darbuotojas kreipiasi arba pateikia informaciją kitoms institucijoms, jis ne vėliau kaip per 2 darbo dienas apie tokį kreipimąsi arba informacijos pateikimą turi raštu per DODVS informuoti Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – VMI prie FM) arba apskrities valstybinės mokesčių inspekcijos (toliau – AVMI) viršininką.

3 situacija.

Į VMI valstybės tarnautoją arba darbuotoją, aptarnaujantį mokesčių mokėtojus, kreipėsi mokesčių mokėtojas dėl mokesčių deklaravimo ir sumokėjimo, paveldėjus turtą. Kadangi mokesčių mokėtojas su savimi turėjo ne visus dokumentus, jam buvo suteikta ne visa informacija ir paprašyta atvykti kitą dieną su reikiama dokumentais. Mokesčių mokėtojas tokiu aptarnavimu liko nepatenkintas, apkaltino VMI valstybės tarnautoją arba darbuotoją dėl spaudimo duoti kyšį ir pagrasino grįžti su televizija. Ar reikia apie tokį atvejį informuoti savo tiesioginį vadovą?

Reikia. Apie tokį įvykį VMI valstybės tarnautojas arba darbuotojas nedelsdamas turi informuoti savo tiesioginį vadovą ir ne vėliau kaip kitą darbo dieną per DODVS pateikti Pranešimą dėl taikyto neteisėto poveikio, kurio forma yra Taisyklių priedas.

VMI valstybės tarnautojas arba darbuotojas, siekdamas išvengti korupcinio pobūdžio rizikos, turėtų elgtis profesionaliai. Sudėtingose ir konfliktinėse situacijose turi būti kantrūs, bendrauti mandagiai, dalykiškai, vengti asmeninių vertinimų, nevartoti žodžių ar formuluočių, dėl kurių gali kilti tam tikrų interpretacijų, dviprasmybių ir gali sudaryti įspūdis, kad už priimtą

sprendimą laukiama atlygio arba prašoma duoti kyšį (pavyzdžiui: „Nežinau, bus sunku...“, „Jūsų atvejis labai sudėtingas...“, „Turėjau skirti daug savo laiko ir pastangų...“ ir pan.)

4 situacija.

Lobistas kreipiasi į VMI valstybės tarnautoją arba darbuotoją ir prašo atskleisti jį dominančią informaciją (įskaitant ir konfidencialią informaciją). Valstybės tarnautojas arba darbuotojas informacijos neatskleidžia. Ar reikia apie tai informuoti?

Reikia. VMI valstybės tarnautojas arba darbuotojas privalo deklaruoti jo atžvilgiu vykdytą lobistinę veiklą. Valstybės tarnautojas arba darbuotojas ne vėliau kaip per 7 dienas informaciją turi pateikti VMI prie FM Vidaus saugumo skyriui elektroniniu paštu Prevencija@vmi.lt, pridėdamas užpildytą Informavimo apie susitikimus su privačių interesų turinčiais asmenimis, politikų kreipimuisi ir Valstybinėje mokesčių inspekcijoje dirbančio asmens atžvilgiu vykdytą lobistinę veiklą formą, patvirtintą Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2017 m. gruodžio 27 d. įsakyme Nr. VA-125 „Dėl informavimo apie susitikimus su privačių interesų turinčiais asmenimis, politikų kreipimuisi ir Valstybinėje mokesčių inspekcijoje dirbančio asmens atžvilgiu vykdytą lobistinę veiklą“ (toliau – Informavimo forma).

5 situacija.

Keli VMI valstybės tarnautojai ir darbuotojai, kurie rengia teisės aktų projektus, gavo elektroninį laišką iš lobisto dėl svarstomo teisės akto projekto. Ar šiems valstybės tarnautojams ir darbuotojams reikia informuoti apie iš lobisto gautą laišką?

Reikia. Kiekvienas VMI valstybės tarnautojas arba darbuotojas privalo deklaruoti jo atžvilgiu vykdytą lobistinę veiklą ir pateikti informaciją. Valstybės tarnautojas arba darbuotojas ne vėliau kaip per 7 dienas informaciją turi pateikti VMI prie FM Vidaus saugumo skyriui elektroniniu paštu Prevencija@vmi.lt, pridėdamas užpildytą Informavimo formą.

6 situacija.

VMI valstybės tarnautojas arba darbuotojas, kuris rengia teisės aktų projektus, gavo asmeninį kvietimą po darbo valandų dalyvauti lobistų organizuojamame renginyje. Ar gali valstybės tarnautojas arba darbuotojas priimti šį kvietimą?

Negali. VMI valstybės tarnautojas arba darbuotojas privalo atsisakyti tokio kvietimo ir deklaruoti jo atžvilgiu vykdytą lobistinę veiklą. Valstybės tarnautojas arba darbuotojas ne vėliau kaip per 7 dienas informaciją turi pateikti VMI prie FM Vidaus saugumo skyriui elektroniniu paštu Prevencija@vmi.lt, pridėdamas užpildytą Informavimo formą.

7 situacija.

Ar VMI valstybės tarnautojas arba darbuotojas turėtų pateikti informaciją, kad jo atžvilgiu buvo vykdyta lobistinė veikla, kai lobistas kreipiasi telefonu?

Turėtų. Informacija apie lobisto kreipimąsi turėtų būti teikiama tada, kai lobistas kreipiasi tiesiogiai, raštu, elektroninėmis priemonėmis ir pateikia pasiūlymą dėl teisės akto ar jo projekto, o VMI valstybės tarnautojas arba darbuotojas, į kurį lobistas kreipėsi, susipažino su pateikta informacija (jam tapo žinomas lobisto siekis keisti teisinį reguliavimą) ir atliko tam tikrus veiksmus:

- 1) užregistravo pateiktą projektą;
- 2) parengė arba pavedė parengti atsakymą lobistui ir (ar) teisės akto projektą pagal lobisto pateiktus pasiūlymus;
- 3) atsakė lobistui elektroniniu paštu;
- 4) kalbėjo su lobistu telefonu ir aptarė siūlomus teisinio reguliavimo pakeitimus;
- 5) susitiko su lobistu ir aptarė siūlomus teisinio reguliavimo pakeitimus.

8 situacija.

Į VMI valstybės tarnautoją arba darbuotoją kreipėsi politikas su prašymu pateikti informaciją apie VMI valstybės tarnautojų ir darbuotojų darbo užmokestį. Valstybės tarnautojas arba darbuotojas informacijos nepateikė. Ar reikia informuoti apie tokį politiko kreipimąsi?

Reikia. VMI valstybės tarnautojas arba darbuotojas ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo politiko kreipimosi dienos turi pateikti informaciją apie politiko kreipimąsi VMI prie FM Vidaus saugumo skyriui elektroniniu paštu Prevencija@vmi.lt, pridėdamas užpildytą Informavimo formą.

9 situacija.

Į VMI valstybės tarnautoją arba darbuotoją, kuris aptarnauja mokesčių mokėtojus telefonu, kreipėsi mokesčių mokėtojas dėl deklaracijos pateikimo. Konsultuojant šį mokesčių mokėtoją, paaiškėjo, kad jis yra politikas, tačiau pats asmuo to neakcentavo. Ar reikia informuoti apie tokį politiko kreipimąsi?

Nereikia. VMI valstybės tarnautojas ar darbuotojas apie politiko kreipimąsi į jį privalo informuoti tuo atveju, kai politikas kreipimosi metu asmuo akcentuoja savo pareigas.

10 situacija.

Prieš rinkimus politikas (kandidatas į politikus) kreipėsi į VMI valstybės tarnautoją arba darbuotoją, kad jis VMI bendro naudojimo patalpose (koridoriuje) išdėstytų ir kolegoms platintų agitacinę rinkimų medžiagą. Ar teisingai elgiasi VMI darbuotojas, sutikdamas padėti politikui (kandidatui į politikus)?

Neteisingai. Agitacinės rinkimų medžiagos (ar kitos reklaminės atributikos) platinimas VMI patalpose gali sudaryti įspūdį / nuomonę VMI besilankantiems mokesčių mokėtojams, kad VMI proteguoja politiką (kandidatą į politikus), siekia jam naudoti, atlikdama atitinkamus veiksmus, politiko atžvilgiu bus šališka ir pan. Agitacinė rinkimų medžiaga VMI patalpose neturėtų būti platinama.

11 situacija.

Mokesčių mokėtojas kreipėsi į AVMI vadovą dėl susitikimo, kurio metu nori aptarti klausimus dėl jo atžvilgiu atliekamo mokesčio patikrinimo. Ar reikia pateikti informaciją apie AVMI vadovo susitikimą su privačių interesų turinčiu asmeniu?

Reikia. Informacija apie VMI prie FM viršininko, jo pavaduotojų, AVMI viršininkų susitikimus su privačių interesų turinčiais asmenimis (mokesčių mokėtojais) ar jų atstovais, kai tokie susitikimai vyksta VMI vadovybės darbo metu ar po darbo valandų, vykstant tarnybines funkcijas, turi būti skelbiama VMI interneto svetainėje www.vmi.lt, skiltyje „Vadovų darbotvarkės“.

12 situacija.

VMI valstybės tarnautojas arba darbuotojas atostogų metu nuvyko į Kaliningradą aplankyti savo giminių. Viešnagės metu giminės supažindino su savo draugais, kuriems buvo labai įdomu sužinoti apie mokesčius Lietuvoje. Ar valstybės tarnautojui arba darbuotojui reikia pateikti informaciją apie viešnagę Kaliningrade?

Reikia. VMI valstybės tarnautojui arba darbuotojui keliaujant asmeniniais tikslais į šalis, nepriklausančias Šiaurės Atlanto Sutarties Organizacijai, Europos Sąjungos ar Šengeno erdvės valstybėms, viešint pas gimines ir (ar) bendraujant su jų draugais, reikia vertinti galimas neteisėto poveikio ir žvalgybinių grėsmių rizikas.

VMI valstybės tarnautojas arba darbuotojas, asmeniniais tikslais vykstantis į šalis, nepriklausančias Šiaurės Atlanto Sutarties Organizacijai, Europos Sąjungos ar Šengeno erdvės valstybėms, privalo vadovautis išvykimų į užsienio valstybes taisyklėmis, patvirtintomis Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2022 m. birželio 27 d. įsakymu Nr. V-306 „Dėl išvykimų į užsienio valstybes taisyklių patvirtinimo“, ir ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo grįžimo į darbą dienos užpildyti Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos informavimo apie išvykimą anketa (toliau – Anketa) bei pateikti informaciją apie apsilankymą užsienio valstybėje.

Jei VMI valstybės tarnautojas ar darbuotojas Anketoje į bent vieną klausimą atsako „Taip“, jis nedelsdamas turi informuoti VMI prie FM Vidaus saugumo skyrių telefonu arba elektroniniu paštu Prevencija@vmi.lt.

13 situacija.

VMI valstybės tarnautojui arba darbuotojui užsienio komandiruotės į Moldovos Respubliką metu Baltarusijos Respublikos atstovas padovanojo suvenyrą su savo šalies simbolika ir USB su institucijos simbolika. Ar reikia informuoti apie gautą USB?

Reikia. VMI valstybės tarnautojai arba darbuotojai, vykstantys į užsienio komandiruotes, būtinai turi įvertinti galimas neteisėto poveikio ir žvalgybinių grėsmių rizikas.

VMI valstybės tarnautojas arba darbuotojas, tarnybos tikslais vykstantis į šalį, nepriklausančią Šiaurės Atlanto Sutarties Organizacijai, Europos Sąjungos ar Šengeno erdvės valstybėms, privalo vadovautis išvykimų į užsienio valstybes taisyklėmis, patvirtintomis Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2022 m. birželio 27 d. įsakymu Nr. V-306 „Dėl išvykimų į užsienio valstybes taisyklių patvirtinimo“, ir ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo grįžimo į darbą dienos užpildyti Anketą bei pateikti informaciją apie apsilankymą užsienio valstybėje.

Jei VMI valstybės tarnautojas ar darbuotojas Anketoje į bent vieną klausimą atsako „Taip“, jis nedelsdamas turi informuoti VMI prie FM Vidaus saugumo skyrių telefonu arba elektroniniu paštu Prevencija@vmi.lt.

Dovanoto USB patartina nenaudoti, nes USB gali būti užkrėstas kenksmingomis programomis, kurių antivirusinės programos neaptinka.

14 situacija.

VMI valstybės tarnautojas arba darbuotojas, turintis leidimą dirbti ar susipažinti su įslaptinta informacija, žymima slaptumo žyma „Slaptai“, atostogų metu nuvyko į Kazachstano Respubliką aplankyti giminių. Viešnage praėjo sklandžiai, tik, grįžtant, pasienio poste Rusijos Federacijos pareigūnai ilgai tikrino dokumentus ir bagažą, gąsdino, kad konfiskuos pirkinius ir pan. Ar valstybės tarnautojui arba darbuotojui reikia pateikti informaciją apie incidentą Rusijos Federacijos pasienyje?

Reikia. VMI valstybės tarnautojui arba darbuotojui keliaujant asmeniniais tikslais į šalį, nepriklausančią Šiaurės Atlanto Sutarties Organizacijai, Europos Sąjungos ar Šengeno erdvės valstybėms, reikia vertinti galimas neteisėto poveikio ir žvalgybinių grėsmių rizikas. Užsienio žvalgybos ir saugumo tarnybos gali taikyti ir agresyviuosius verbavimo metodus (šantažas ir kiti psichologinio spaudimo būdai).

VMI valstybės tarnautojas arba darbuotojas, turintis leidimą dirbti ar susipažinti su informacija, žymima slaptumo žyma „Slaptai“, privalo vadovautis išvykimų į užsienio valstybes taisyklėmis, patvirtintomis Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2022 m. birželio 27 d. įsakymu Nr. V-306 „Dėl išvykimų į užsienio valstybes taisyklių patvirtinimo“, ir ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo grįžimo į darbą dienos užpildyti Anketą bei pateikti informaciją apie apsilankymą užsienio valstybėje.

Jei VMI valstybės tarnautojas ar darbuotojas Anketoje į bent vieną klausimą atsako „Taip“, jis nedelsdamas turi informuoti VMI prie FM Vidaus saugumo skyrių telefonu arba elektroniniu paštu Prevencija@vmi.lt.

TARPUSAVIO SANTYKIŲ DARBO IR ELGESIO NEDARBO METU PAVYZDŽIAI

1 situacija.

Ar gali Valstybinės mokesčių inspekcijos (toliau – VMI) struktūrinio padalinio vadovas kitų padalinio valstybės tarnautojų arba darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartį (toliau – darbuotojai), akivaizdoje žeminti valstybės tarnautoją arba darbuotoją, menkinti jo atliktą darbą?

Negali. Vadovaujamas pareigas užimantis VMI struktūrinio padalinio vadovas privalo su pavaldžiais VMI valstybės tarnautojais arba darbuotojais bendrauti mandagiai, dalykiškai, o pastabas dėl jų klaidų bei darbo trūkumų reikšti korektiškai, nedalyvaujant kitiems VMI valstybės tarnautojams arba darbuotojams ar kitiems asmenims.

2 situacija.

Tarp VMI struktūrinio padalinio valstybės tarnautojų arba darbuotojų kilo piktas ginčas dėl palikto neuždaryto kabineto lango. Valstybės tarnautojai arba darbuotojai pradėjo vienas kitą įžeidinėti, gąsdinti, kad paskųs aukščiausiems VMI vadovams. Ar tinkamas toks VMI valstybės tarnautojų arba darbuotojų elgesys?

Netinkamas. VMI valstybės tarnautojai arba darbuotojai, bendraudami tarpusavyje, neturėtų kelti balso, šaukti, kalbėti nepagarbiai, grasinti. Darbo metu kilę VMI valstybės tarnautojų arba darbuotojų tarpusavio nesutarimai turi būti sprendžiami savo pastangomis, o nepavykus to padaryti, turi būti kreipiamasi į tiesioginį vadovą.

3 situacija.

Į VMI struktūrinio padalinio patalpas atvykęs žurnalistas kalbina mokesčių mokėtojus, VMI valstybės tarnautojus arba darbuotojus. Ar gali VMI valstybės tarnautojai arba darbuotojai bendrauti ir atsakinėti į žurnalistų klausimus apie VMI veiklą?

Negali. Informaciją apie VMI veiklą visuomenės informavimo priemonėms teikia Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – VMI prie FM) Strateginės komunikacijos skyriaus valstybės tarnautojai ir darbuotojai ir apskričių valstybinės mokesčių inspekcijų (toliau – AVMI) įgalioti, už komunikaciją atsakingi valstybės tarnautojai ir darbuotojai. Kiti VMI valstybės tarnautojai ir darbuotojai informaciją apie VMI veiklą visuomenės informavimo priemonėms teikia, tik ją suderinę su VMI prie FM Strateginės komunikacijos skyriumi ar AVMI įgaliotais asmenimis.

VMI valstybės tarnautojas arba darbuotojas, kuriam nepavesta bendrauti su žiniasklaidos atstovais, turėtų mandagiai atsakyti: „Nesu įgaliotas komentuoti šio klausimo, tačiau pakviesiu atstovą, kuris atsakys į Jums rūpimus klausimus, suteiks reikiamą informaciją“.

4 situacija.

Mokesčių mokėtojas, atvykęs į VMI struktūrinio padalinio patalpas, pradėjo viską filmuoti: patalpas, VMI valstybės tarnautojus arba darbuotojus, kitus mokesčių mokėtojus. Ar galima leisti tai daryti mokesčių mokėtojui?

Negalima. Jei VMI patalpose vaikstantis pašalinis privatus asmuo viską filmuoja, visų pirma, apie tai reikėtų informuoti komunikacijos specialistą arba atstovą spaudai.

Jei pašalinis asmuo ima filmuoti ar fotografuoti, reikėtų mandagiai ir ramiai įspėti, kad kiti asmenys nėra davę sutikimo būti filmuojami ar fotografuojami, todėl asmuo turėtų nustoti tai daryti, atsižvelgdamas į jų teises.

5 situacija.

VMI valstybės tarnautojas arba darbuotojas susikūrė asmeninę „Facebook“ paskyrą, kurioje, pateikdamas informaciją apie save, nurodė, kad dirba VMI. Ar gali VMI valstybės tarnautojas arba darbuotojas savo asmeninėje „Facebook“ paskyroje naudoti VMI simboliką?

Negali. VMI valstybės tarnautojai ir darbuotojai privalo atsakingai veikti internetinėje erdvėje, socialiniuose tinkluose ir kitose viešose veiklose. VMI valstybės tarnautojai ir darbuotojai privalo nekenkti VMI įvaizdžiui, atsakingai naudotis išorės komunikacijos priemonėmis ir vengti viešų pasisakymų, kurie galėtų diskredituoti VMI vardą, kenkti VMI valstybės tarnautojo ir darbuotojo asmeniniam arba institucijos prestižui ir taip silpninti visuomenės pasitikėjimą VMI.

VMI valstybės tarnautojai ir darbuotojai, viešai pasisakydami klausimais, nesusijusiais su VMI veikla, ir reikšdami asmeninę nuomonę, turi nesudaryti įspūdžio, kad atstovauja VMI, aiškiai nurodyti, kad tai yra jų, kaip privačių asmenų, nuomonė. Komerciniais (ne profesiniais) tikslais VMI valstybės tarnautojai ir darbuotojai negali naudoti VMI simbolių ar logotipų.

6 situacija.

VMI valstybės tarnautojas arba darbuotojas atostogų metu įsivėlė į konfliktą su kitu asmeniu. Valstybės tarnautojas konflikto metu demonstravo savo valstybės tarnautojo pažymėjimą, akcentavo savo pareigas VMI bei grasino kitam asmeniui. Ar toks VMI valstybės tarnautojo elgesys yra tinkamas?

Netinkamas. VMI valstybės tarnautojas arba darbuotojas privalo suprasti savo poelgių moralinę vertę ir atsakomybę už juos.

VMI valstybės tarnautojai arba darbuotojai privalo nepiktnaudžiauti užimamomis pareigomis, nenaudoti dokumentų, patvirtinančių užimamas pareigas ir suteiktus įgaliojimus, siekdami paveikti nepavaldžius asmenis priimti jiems palankius sprendimus. Valstybės tarnautojo pažymėjimas turi būti naudojamas tik darbo metu ir tik tarnybinėms funkcijoms vykdyti. VMI valstybės tarnautojai arba darbuotojai savo privatų gyvenimą turi tvarkyti taip, kad nenukentėtų VMI interesai, prestižas ir VMI valstybės tarnautojų ir darbuotojų reputacija.

7 situacija.

Ar gali VMI valstybės tarnautojas arba darbuotojas, dėvintis VMI išduotą aprangą, per pietų pertrauką kavinėje gerti alkoholinius gėrimus?

Negali. VMI valstybės tarnautojams arba darbuotojams, dėvintiems VMI išduotą aprangą, darbo ar nedarbo metu draudžiama įsigyti alkoholinius gėrimus ir (ar) juos vartoti viešoje vietoje.